

eKultur

Primus, Spectrum, DigitaltMuseum og avhending

Tingenes tilstand
Haugalandmuseene
17.10.2017

Bård Bie-Larsen
Leder, fagavdelingen
KulturIT

KulturIT

- Avdelinger
  - Utvikling
  - Support
  - Drift
  - Fag

Fagavdelingen i KulturIT

- 7 ansatte
- Ansvarlige for utviklingen av de ulike systemene våre
- Ansvarlige for den faglige dialogen med museene
- Skal samarbeide med museene om søknader, prosjekter og prioriteringer
- Skal utforme veiledninger, kurs og workshops som sikrer god implementering

Vi jobber i rommet mellom det museumsfaglige og det tekniske og har samlet sett lang erfaring med prøving og feiling, men også vært med på å finne løsninger på digitale museumsoppgaver.

Det viktigste verktøyet vi dyrker frem er et språk som kommuniserer mellom museumsfolk (fra ledelsen til de ulike fagene) og utviklere.

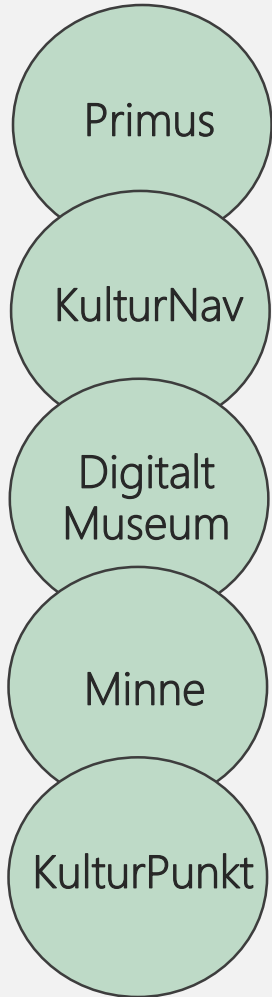
eKultur > alle arbeidsoppgaver i museet har en digital side

eKultur?

- eKultur er en digital infrastruktur som støtter museumsfaglig arbeid
- eKultur er en arena for kompetanseutveksling og utvikling i feltet mellom museumsfag og teknologi

eKultur skal effektivisere arbeidet for de museumsansatte og gi publikum tilgang til samlingene

eKultur > systemene

Primus

Forvaltning av samlingene

KulturNav

Kontrollerte vokabularer – begreper, aktører, steder, hendelser

Digitalt
Museum

Tilgjengeliggjøring av samlingene

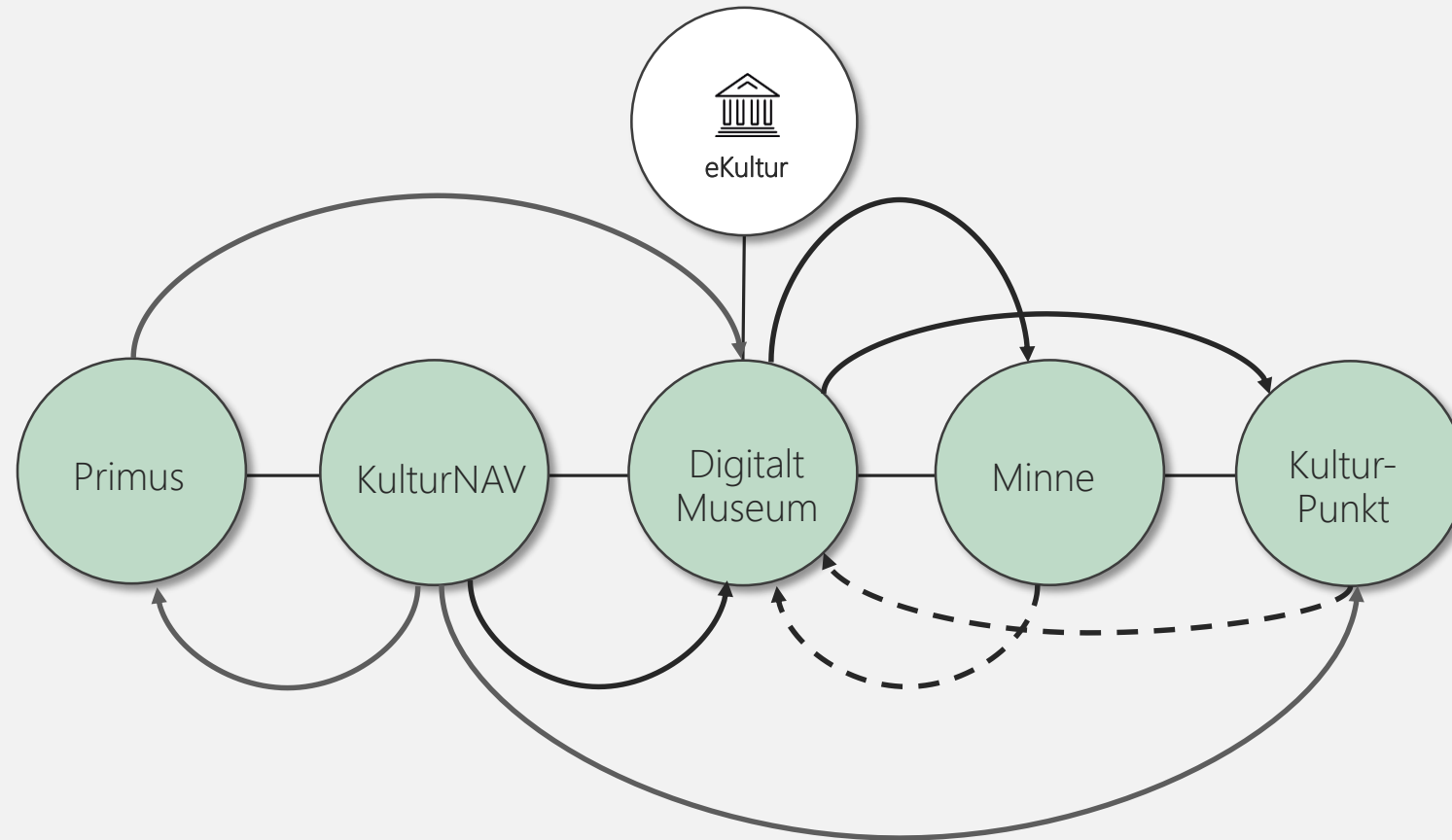
Minne

Innsamling, forvaltning og tilgjengeliggjøring av personlige historier

KulturPunkt

Stedsbasert formidling

eKultur > sammenhenger mellom systemene

Alle museumsoppgaver har en digital side...

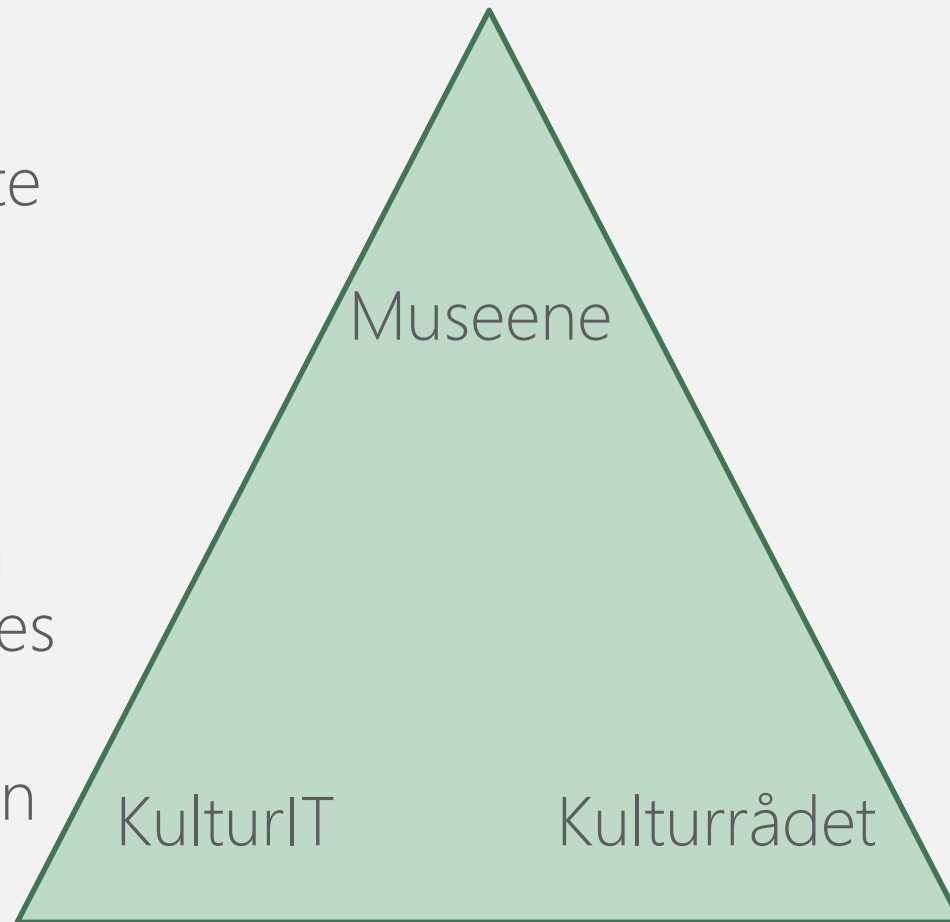
- Stadig mer av arbeidet vi gjør er digitalt
  - De digitale verktøyene blir mer komplekse
  - Arbeidsoppgavene krever systemer som snakker sammen
  - Informasjonsflyten gjør systemene mer sårbare
- Systemene krever ressurser, til både utvikling og drift
  - faglig
  - teknisk

Utviklingsmodellen – en ganske vellykket trekant

- Museene beskriver behov for systemstøtte
- Kulturrådet støtter utviklingsprosjektet
- KulturIT utvikler teknisk løsning

Enklest å få midler der utviklingen svarer på behov alle museene har, eller der det utvikles «nasjonale tjenester» og verktøy.

I slike prosjekter har Kulturrådet ofte gått inn og fullfinansiert utvikling.

Driftsmodellen – en litt mer vrien...

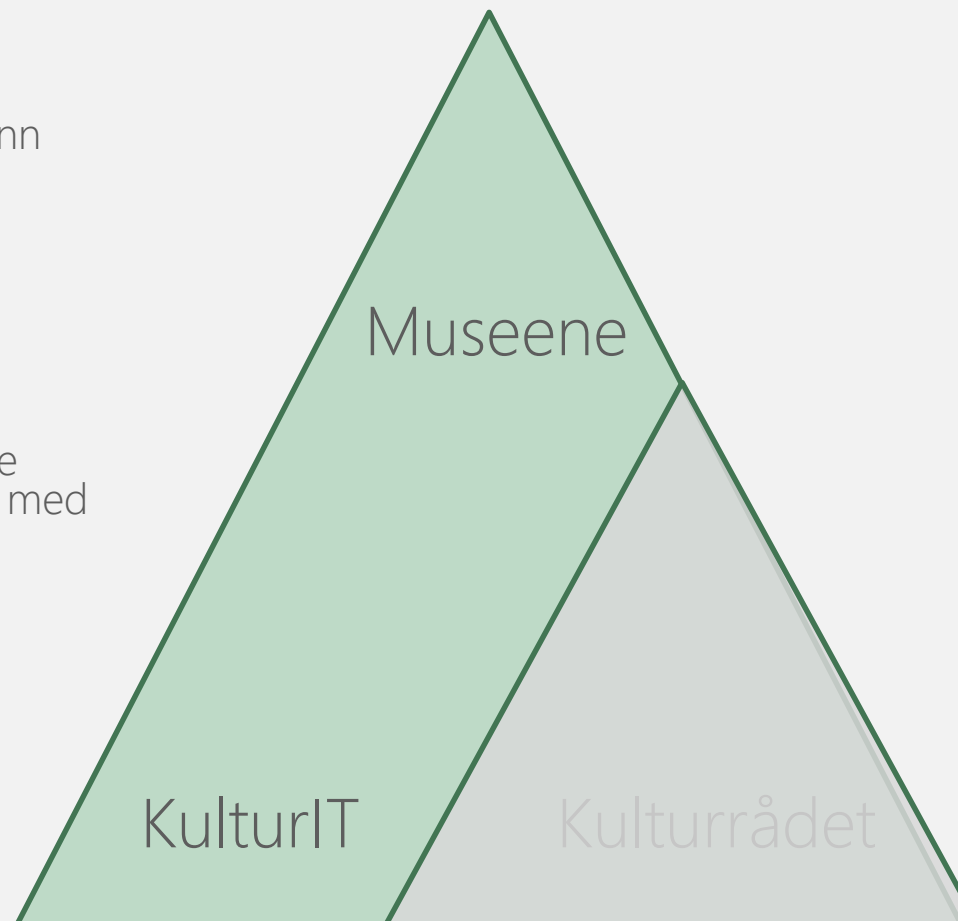
Etter utvikling kommer drift og jo mer kode, jo flere felter og funksjoner, jo flere brukere og jo mere informasjon som skal flyte inn og ut av systemene, jo mer omfattende er det å drifte dem

- Museene betaler for drift av sine systemer
- KulturIT drifter
- Kulturrådet faller bort fra finansieringsmodellen

Igjen, ikke så vrient å få finansiert drift når det er systemer museene bruker i sitt daglige virke, men verre med nasjonale fellestjenester med som skal løse oppgaver på tvers

- Norvegiana
- KulturNav
- Samlingsnett
- Avhendingsportal

Hvem skal og vil ta regningen? Kulturrådet eller museene? Forslag følger sist i presentasjonen☺

Avhendingsportal – bakgrunn og status

Museene og Kulturrådet har i lengre tid jobbet med prioriteringer i samlingene:

- Samhandling og arbeidsdeling ved dokumentasjon og innsamling i kulturhistoriske museer (ABM-utvikling ++)
- Verdivurdering av samlinger (Haugalandmuseene ++)
- Prioritering i bygningssamlinger (Kulturrådet ++)
- Prioritering og avhending (Bymuseet i Bergen ++)

Ønske om en avhendingsportal for å hjelpe museene til forsvarlig avhending ble formulert i en søknad fra Bymuseet i Bergen ++ i 2015:

- Fikk delvis tilsagn - finansiert som pilotprosjekt
- Resulterte i en kravspesifikasjon
- Og en ny søknad i 2016

2016-søknad fikk avslag i Kulturrådet, begrunnet med at alle prosjekter med KulturIT som utvikler skulle sluses inn gjennom planarbeidet som KulturIT var i gang med.

Styret i KulturIT prioriterte ikke avhendingsportal innenfor tildelte midler (som var omtrent halvparten av det det ble søkt om) - og en slik portal er derfor ikke eksplisitt nevnt i de foreliggende utviklingsplanene.

Likevel er det håp!

eKultur har (stort sett) de nødvendige byggesteinene for å støtte en avhendingsportal

- Primus
- DigitaltMuseum
- (KulturNav)

Og i planene fremover ligger løsninger på en del av det som må på plass for å lage en slik portal.

eKultur > utvikling

Primus

KulturNav

Digitalt
Museum

Minne

KulturPunkt

Digitale
fellesløsninger
for museene

Utviklingsplan 2017-2020

Med støtte fra Kulturrådet

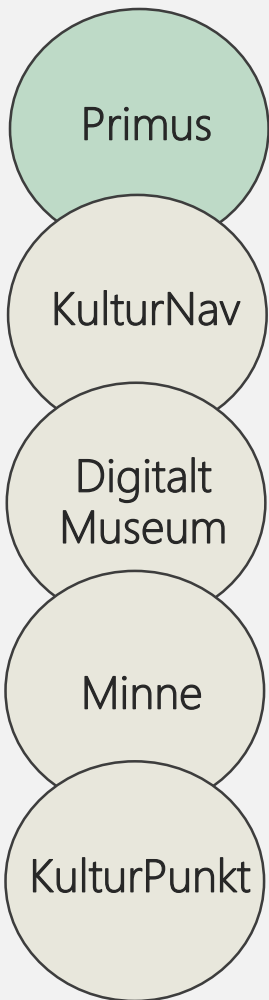
KulturlIT

eKultur > utvikling > Primus > mål 2020

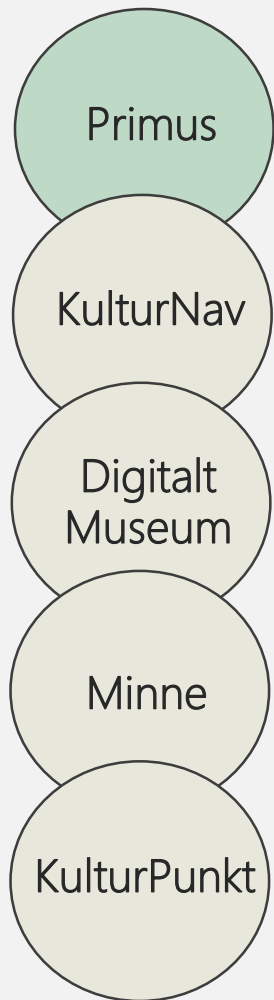
Behov for videreutvikling av eksisterende moduler og administrative funksjoner i forvaltningen:

- Kunstmodul
- Fotomodul
- Gjenstandsmodul
- Film- og lydmodul
- Bygningsmodul med FDV-funksjoner
- Konserveringsmodul

Mulighet til å registrere og forvalte alle deler av samlingene i Primus; som folkemusikk, musikk, noter, dokumenter, bøker, båter, immaterielle kulturminner, levende samlinger og arkeologiske gjenstander.

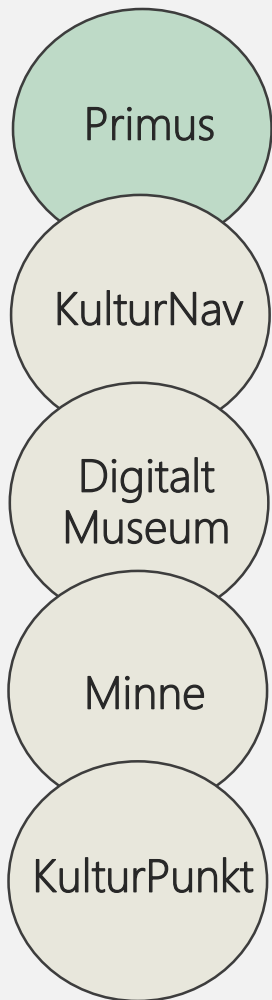

eKultur > utvikling > Primus > mål 2020

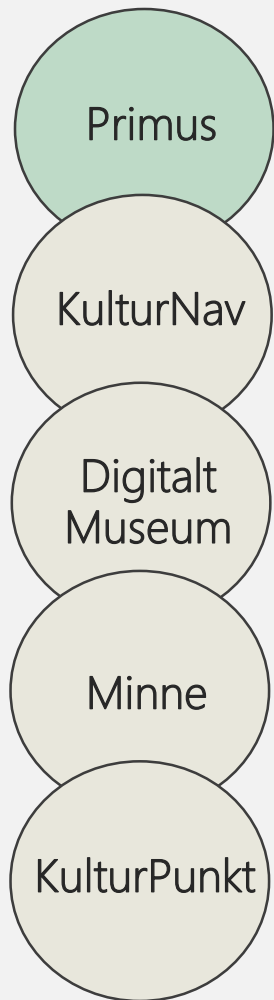
- Fullverdig webbasert tilgang
- Tilgang fra mobil og nettbrett
- Brukervennlighet med god navigasjon og standardisert design
- Fleksibilitet i grensesnittet tilpasset ulike brukergrupper
- Globalt fritekstsøk i alle data og på tvers av moduler
- Fleksibelt uttrekk av data i rapporter (f.eks. statistikk Kulturrådet og administrative hendelser)
- Bedre støtte for logistikk, prosessstyring og prosedyrer knyttet til hendelser som:
  - Konservering
  - Innlån
  - Utlån
  - Transport
  - Forsikring
  - Rettighetsnivåer
  - Evakuering og risikohåndtering
  - Avhending
- Bedre støtte for arbeids- og oppgaveflyt
- Versjoner på samisk, nynorsk, bokmål og engelsk
- Tilgang til andre museers samlinger for økt samarbeid på tvers (f.eks. innlån)
- Støtte for DAM (Digital Asset Management)
- Bedre støtte for masseimport av digitale foto og filer
- Bedre hjelpfunksjoner i systemet
- Videreutvikling av integrasjon i økosystemet (særlig DigitaltMuseum og KulturNav)
- SPECTRUM compliant og i tråd med internasjonale standarder

eKultur > utvikling > Primus > mål 2020

- Fullverdig webbasert tilgang
- Tilgang fra mobil og nettbrett
- Brukervennlighet med god navigasjon og standardisert design
- Fleksibilitet i grensesnittet tilpasset ulike brukergrupper
- Globalt fritekstsøk i alle data og på tvers av moduler
- Flexibelt uttrekk av data i rapporter (f.eks. statistikk Kulturrådet og administrative hendelser)
- **Bedre støtte for logistikk, prosessstyring og prosedyrer knyttet til hendelser som:**
  - Konservering
  - Innlån
  - Utlån
  - Transport
  - Forsikring
  - Rettighetsnivåer
  - Evakuering og risikohåndtering
  - **Avhending**
- Bedre støtte for arbeids- og oppgaveflyt
- Versjoner på samisk, nynorsk, bokmål og engelsk
- Tilgang til andre museers samlinger for økt samarbeid på tvers (f.eks. innlån)
- Støtte for DAM (Digital Asset Management)
- Bedre støtte for masseimport av digitale foto og filer
- Bedre hjelpfunksjoner i systemet
- Videreutvikling av integrasjon i økosystemet (særlig DigitaltMuseum og KulturNav)
- SPECTRUM compliant og i tråd med internasjonale standarder

eKultur > utvikling > Primus > mål 2020

- SPECTRUM compliant (2017)
- Bedre støtte for logistikk, prosesstyring og prosedyrer knyttet til administrative hendelser – også avhending (2019 og 2020)
- Tilgang til andre museers samlinger, for økt samarbeid på tvers (henger sammen med Primus-API (2017-2020))

SPECTRUM compliant (2017)

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Standard for samlingsforvaltning

Spectrum 4.0

Museets formål

Policy for samlingsforvaltning

Utvikling av samlingene
policy, prosesser og prosedyrer

Dokumentasjon av samlingene
policy, prosesser og prosedyrer

Tilgang til samlingene
policy, prosesser og prosedyrer

Bevaring av samlingene
policy, prosesser og prosedyrer

Forberedelse til ervervelse
Mottak av objekter
Ervervelse og aksesjon
Avhending, destruksjon og deaksesjon

Inventarkontroll
Plassering og flytting
Katalogisering
Forsikrings- og garantiordninger
Verdifastsetting
Revisjon
Rettighetshåndtering
Utlevering av objekter
Retrospektiv dokumentasjon

Innlån
Bruk av samlingene
Utlån

Transport
Tilstandsvurdering og teknisk bedømmelse
Konservering og bevaring av samlinger
Risikostyring
Tap og skade

Prosedylene i Spectrum

20 Avhending, destruksjon og deaksesjon

Definisjon

Håndtere og dokumentere avhending (overføring av eierskap) eller destruksjon av objektet, samt deaksesjonen (den formelle beslutningen om å ta objektet ut av den permanente samlingen).

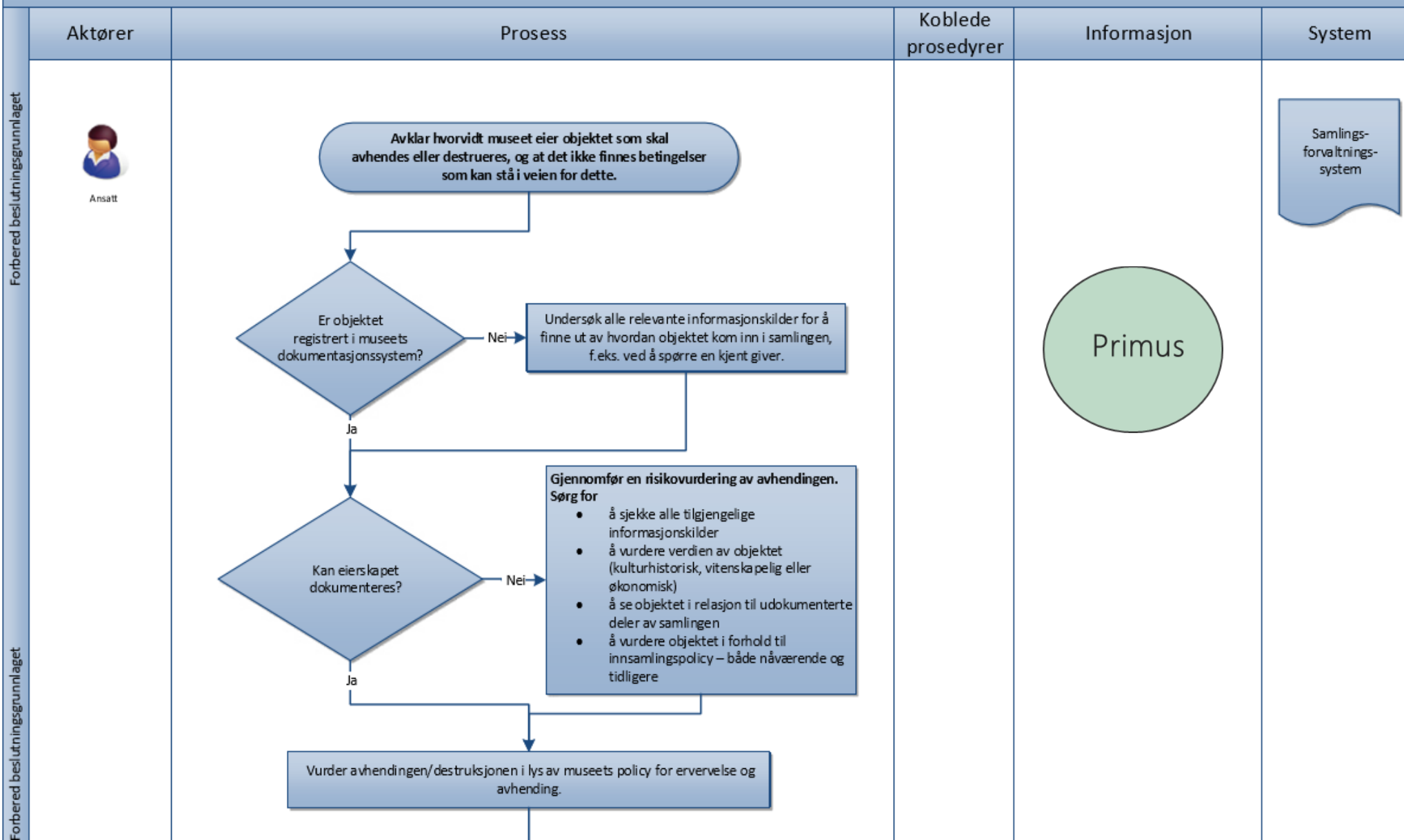
Minimumsstandard

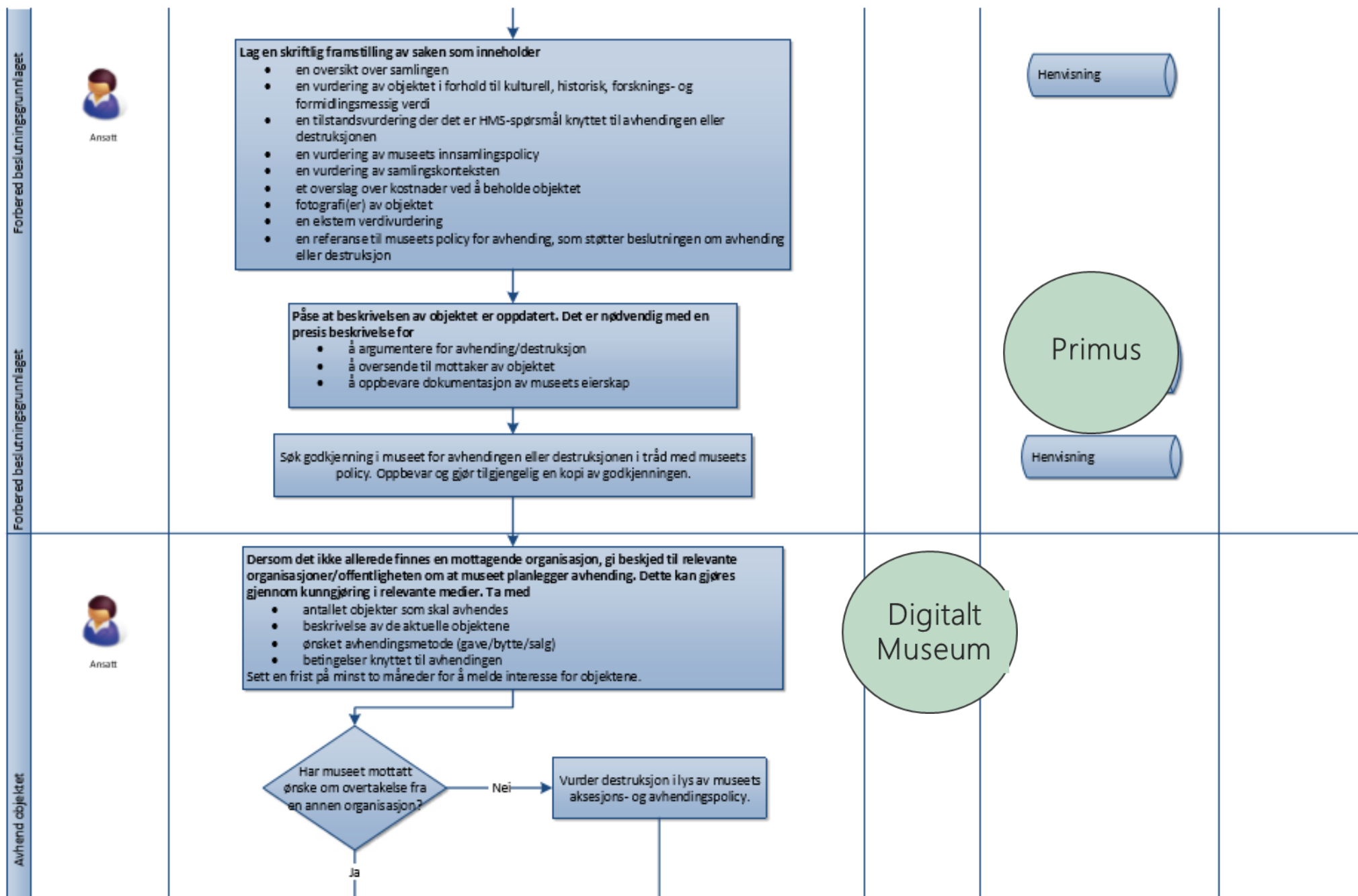
Museet skal ha en policy for avhending, destruksjon og deaksesjon av objekter.

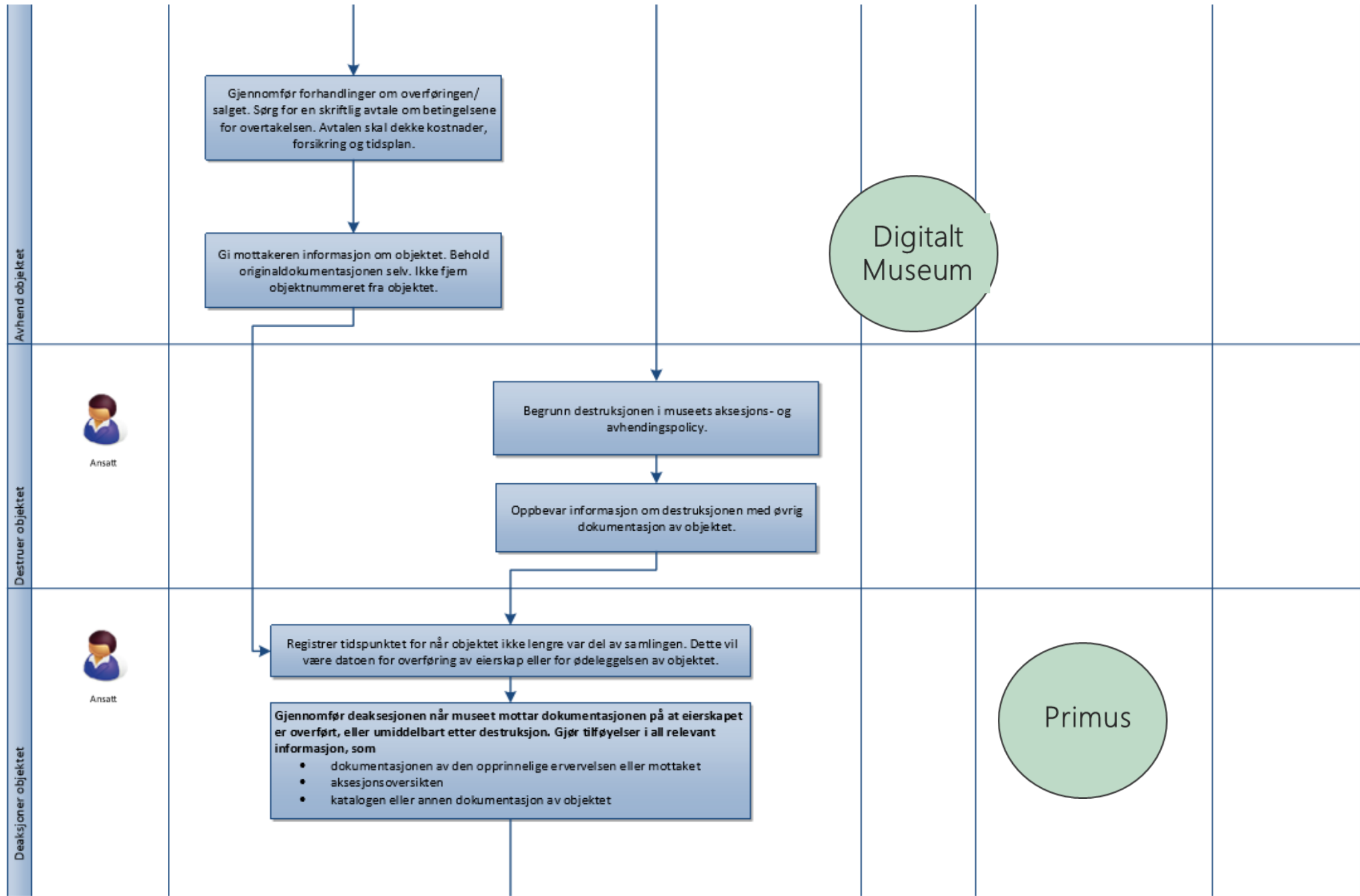
Prosedyren for avhending, destruksjon og deaksesjon skal sørge for

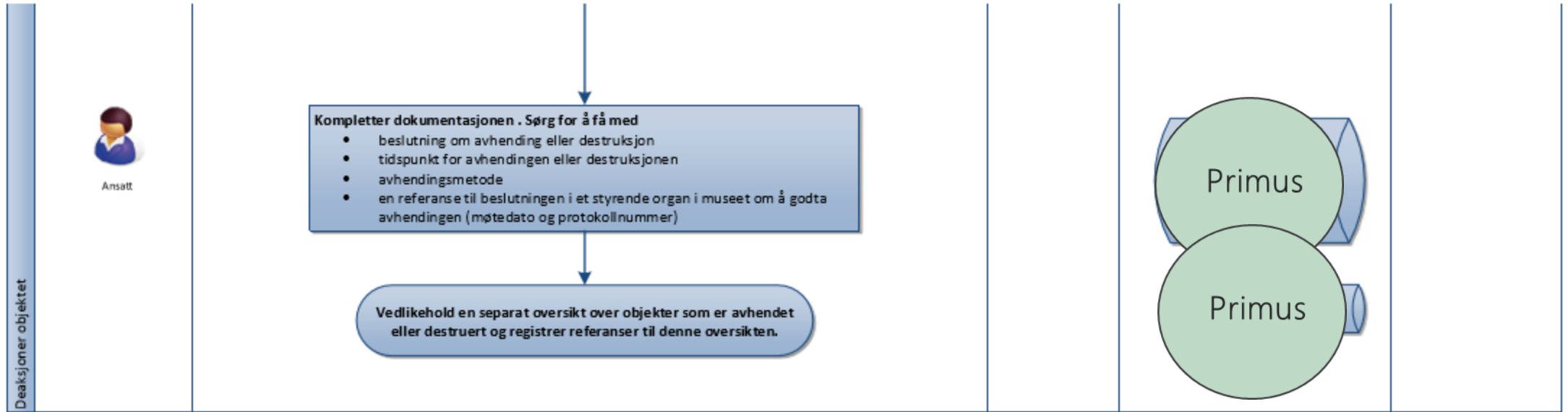
- at beslutninger om avhending eller destruksjon er nøye vurdert, og det er søkt råd og innhentet dokumentasjon i tråd med museets policy og vedtektenes bestemmelser
- at museet har gjort det som er mulig for å avklare eierskapet til de aktuelle objektene, og for å avklare at det ikke finnes betingelser i tilknytning til aksesjonen som står i veien for avhending eller destruksjon
- at beslutningen om avhending eller destruksjon involverer flere enn én medarbeider og bekreftes av et styrende organ
- at andre museer og kulturarvsinstitusjoner gis førsterett til å overta eierskapet til objektene
- at eierskapet overføres dersom objektet gis eller selges til en annen organisasjon
- at objekter som er avhendet registreres som avhendet i aksesjonsoversikten
- at destruksjon av objekter skjer på en ansvarlig måte (for eksempel slik at arkeologisk materiale som ikke skal tas vare på, ikke vil villedde framtidens arkeologer)
- at alle beslutninger og tiltak dokumenteres grundig

20 Avhending, destruksjon og deaksesjon

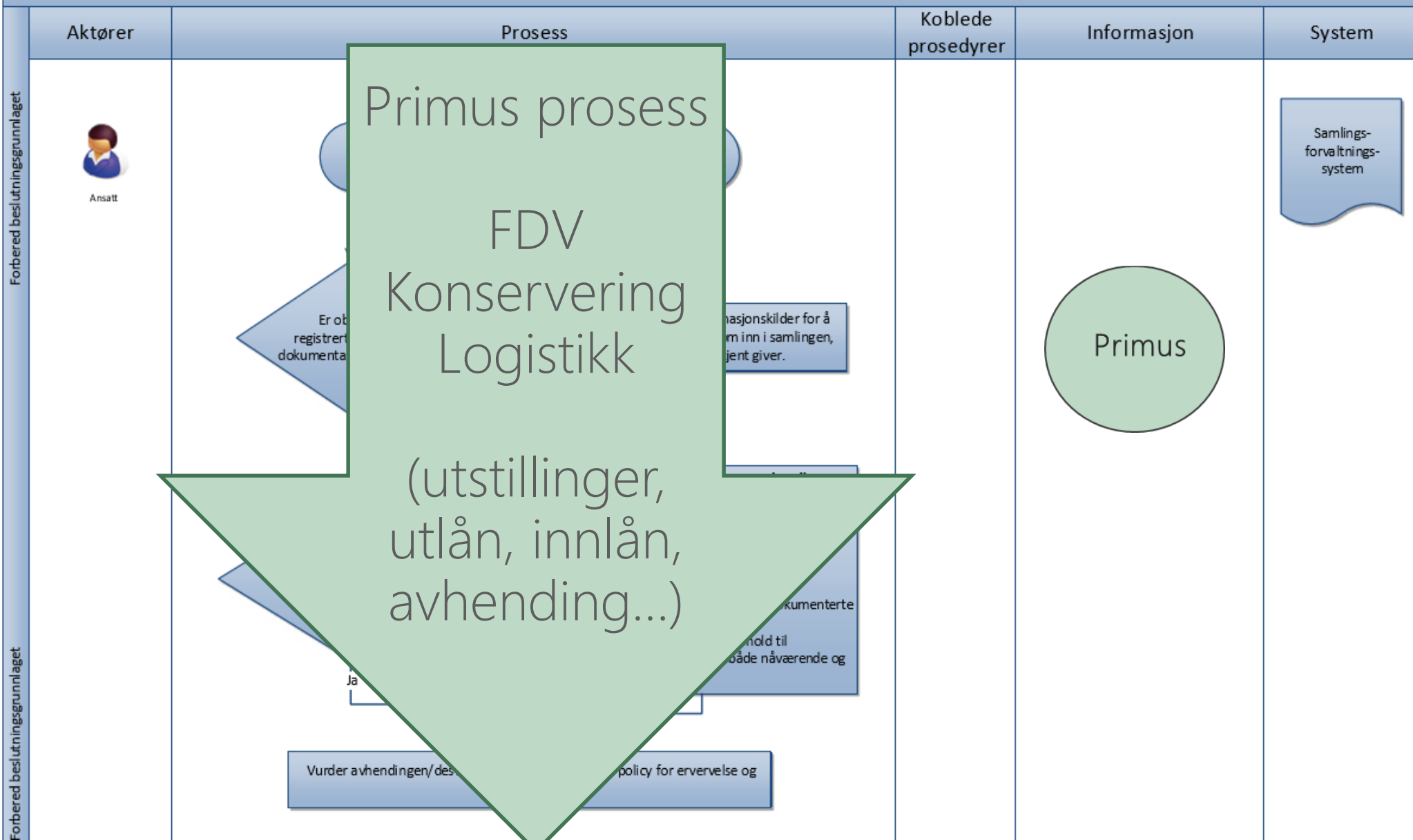

Bedre støtte for logistikk, prosesstyring og prosedyrer knyttet til administrative hendelser (2019 og 2020)

20 Avhending, destruksjon og deaksesjon

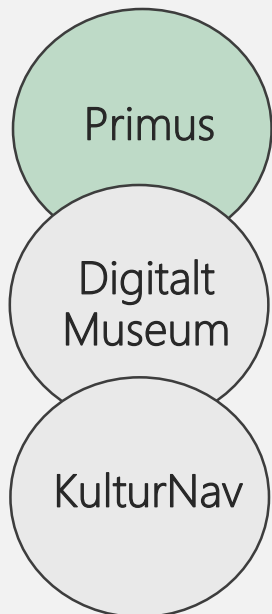

Tilgang til andre museers samlinger...

... for økt samarbeid på tvers (f.eks. innlån) (henger sammen med Primus-API (2017-2020)...

Ambisjonen er at man skal kunne forvalte hverandres objekter gjennom å gjenbruke hverandres data, bidra til å dokumentere hverandres samlinger og alt dette uten å lage en masse dobbeltinformasjon i basene...

eKultur > Primus > utvikling > avhending

- Primus 7.3 kommer med en kraftig forbedret webklient
- Webklienten gjør det enklere å støtte prosesser
- Webklienten åpner for mer smidige API-er

- API-ene gir større muligheter for integrasjon direkte mot Primus
- Integrasjonen kan gjøres i eKultur, men også ut av eKultur
- Integrasjon åpner for dataflyt og gjenbruk

I sum gir et Primus som støtter prosesser, er Spectrumkompatibelt og kan kommunisere data om objekter på tvers av flere museer og samlinger et godt grunnlag også for å håndtere avhending.

eKultur > DigitaltMuseum > utvikling > avhending

DigitaltMuseum - på vei til å bli et menneske- og maskinlesbart, lenket og åpent datasett.

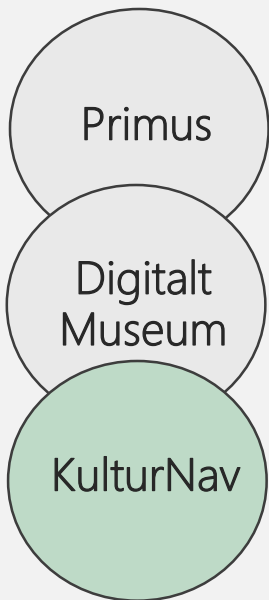
- Alt som ligger i eKultur skal kunne tilgjengeliggjøres på DigitaltMuseum
- Koblinger på kryss og tvers skal være synlige og virksomme på DM (i dag – aktører, etter hvert – begreper, steder og hendelser)

DigitaltMuseum skal henge tettere sammen med alt utenfor eKultur

- DigitaltMuseums API sørger i dag for at man kan bruke data andre steder
- APIene skal bli bedre - hente data fra flere kilder og levere bedre data ut
- Alle museumsobjektene skal få varige, unike identifikatorer på DigitaltMuseum,

Åpne lenka data om objektene, i en portal, som allerede i dag har funksjoner for å invitere til kunnskapsdugnad, som sikrer varig, unik identifisering av objektene gjør at det ikke er så lang vei til et DigitaltMuseum med støtte for avhending.

eKultursystemene > KulturNav og avhending?

KulturNav – bygg, rediger, hent inn vokabularer til bruk i egne datasett. Vokabularene er

- menneske- og maskinlesbare
- formet i tråd med standarder
- varig og unikt identifisert

KulturNav er et distribusjonsverktøy for kontrollerte vokabularer til

- lokale Primusbaser
- andre systemer i eKultur
- hvem som helst, som vil laste ned datasett eller integrere direkte via API

KulturNav gjør at man kan bruke de samme referansene til de samme begrepene og aktørene på tvers av systemer og samlinger. Det bidrar til å hindre dobbeltregistrering og usikre personkoblinger for objektene.

Driftsmodellen – hvordan kan den løses?

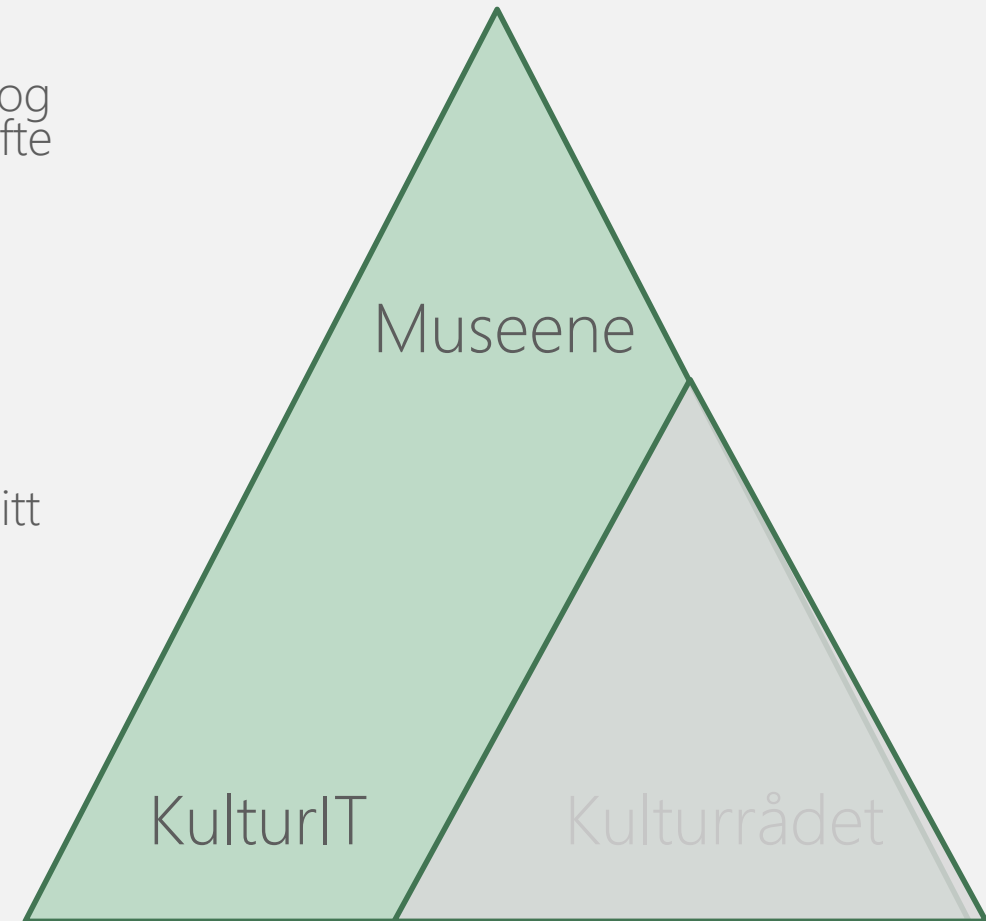
Etter utvikling kommer drift, og jo mer kode, jo flere felter og funksjoner, jo flere brukere, jo mer omfattende er det å drifte digitale systemer.

- Museene betaler for drift av sine systemer
- KulturIT drifter
- Kulturrådet faller bort fra finansieringsmodellen

Igjen, ikke så vrient når det er systemer museene bruker i sitt daglige virke, men verre med mer abstrakte nasjonale fellestjenester som skal løse oppgaver på tvers.

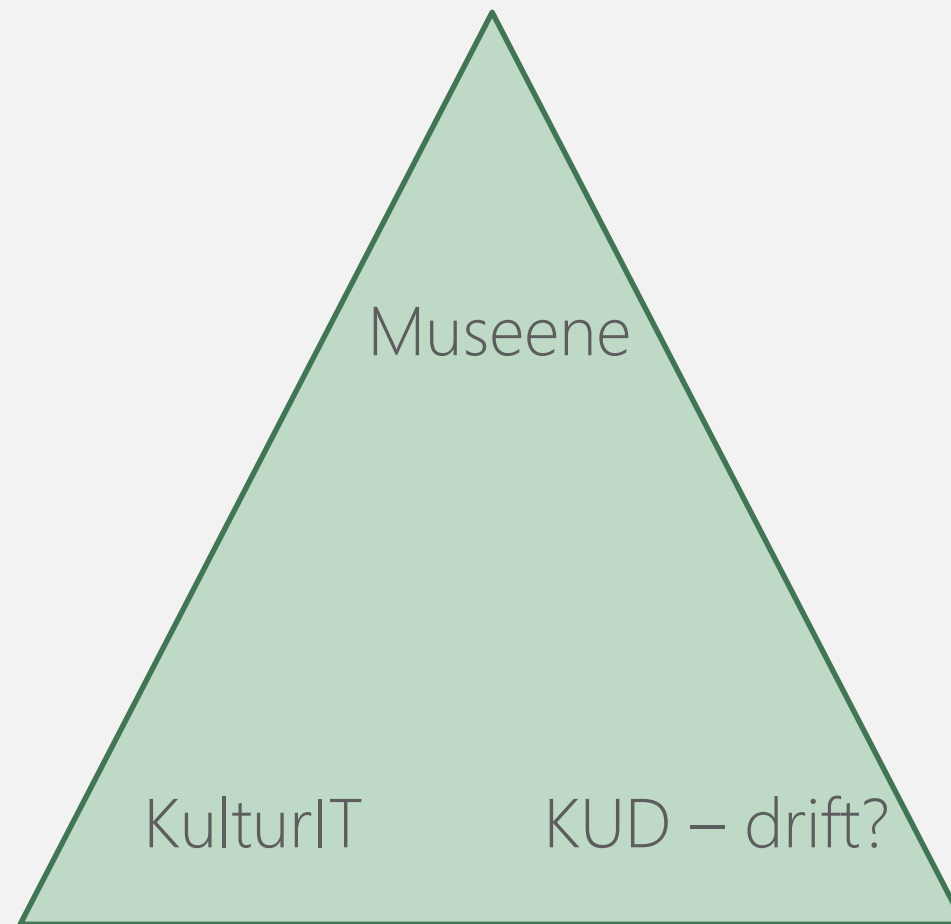
- Norvegiana
- KulturNav
- Samlingsnett
- Avhendingsportal

Hvem skal og vil ta regningen? Kulturrådet eller museene?

Driftsmodellen 2?

- A) Enkeltmuseer får driftsmidler for å drifte av nasjonale tjenester – garantert varighet er helt essensielt for publiserte data
- B) Museene tar et felles ansvar innenfor eksisterende eller med økte budsjetter, der en fast del av budsjettene dekker drift av fellesløsninger?
  - KulturNav
  - Samlingsnett
  - Avhendingsportal

Søknadsfrist nye programmer i Kulturrådet

- Presenteres 4. desember
- Søknadsfrist på våren

- KulturIT ønsker dialog med museene søknad, innhold og prioriteringer
- Foreslår at vi tar opp igjen prosjektsøknad om avhendingsportal

Fortsettelse følger...